

صاحب امتیازی :

شهبندر زاده قلبلی

احمد ملیسی

اداره و تحریر محلی :

جفال اوغلی جاده سنده دائرة مخصوصه در .

مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتیلدر .

نسخه سی هر پرده یکری می پاره در .

۶ صفر الحیر ۳۲۸

فایده و فوائد : این اخبار از روزنامه ایران

شرائط اشتراك :

سنه لکی ۳۰ ، آلتی آیلنی

۲۰ غروشد

ممالك اجنبیه ایچون :

سنه لکی ۱۰ ، آلتی آیلنی ۶ فراقتدر اعلانات ایچون

اداره ماموری محمدذهنی بکه مراجعت ایدیلیر .

۶ شباط افرنجی ۱۹۱۱

۲۴ کانون ثانی ۱۳۲۶

موسيو «رئيسه دوقوتون» كيمر؟

موسيو وينه ، فرانسه مجريه سى اطبا سندن ايدى . آتيل ، سنهاميا ، كنه فرانسه مستملكانه كيندى . بورالده فرانسه مأمورينك زواللى يرليار حقنه تجويزايتدكلى وحشتلى كورهرك، ارتق مأمورينده قالمغه وجداني مانع اولدى . طبابت عسكردن استعفا ايتدى . ۱۸۸۸ سنده فيغاروغز تسيلاه بو وحشتلى افكار عوميه اعلان ايلدى . متعاقباً (سيهات) ، (بت رستولمكتنه) ، (اولولمكتى) ، (اوزاق شهيدلى) و (افريقا قيلهلسى) نام اثرلى يازارق مستملكانده فرانسه مأمورين وضابطانك نلر ياديتي نظار عامه قويدى .

۱۸۹۳ سنده فرانسه مجلس مبعوثاننه اعضا انتخاب ايلدى . ۱۸۹۸ و ۱۹۰۲ سنه لنده تكرار انتخاب اولوندى . مبعوث بولوندينى صيراده جنرال فاله نيك سودان وماداغاسقارده ارتكاب ايتديكى جنايتلى افشا ايلدى . اورورغز تسيلاه يازدينى مقالات فرانسهده بوبوك هيچانلر حصوله كيرمىدى .

۱۹۰۶ سنده پاپاسلرله راديقالرك اتفاقي سايه سندن اكثريت قازانامدى . بونك اوزدريه فرانسه حكومتى كنديسى افريقاى شاليده تحقيقات اجراسنه مأمور ايتدى . موسيو وينه دوقوتون «حقندن آيريلماق وحقيقتى اولدينى كى بيلدirmek» شرطى اورطيه قويدى . فرانسه حكومتى بوشرطى قبول ايتدى . موسيو وينه ۱۹۰۷ و ۸ و ۹ سنه لرى افريقاى شاليده دولاشدى . حكومتك ورديكى نفوذ وكوسترديكى تسيلات سايه سنده يك مكمل تحقيقات اجراسنه موفق اولدى . اوچ ستهلك مساعيسى حاوى وهى بندي وثايق رسميه ميسند اولان راپورينى فرانسه حكومته تقديم ايتدى . حكومت ، بوراپورك حاوى اولدينى جناياتى ، عدالت انسانيه نك قدرت تربيه سى فوقده بولدينى ايچون صافلادى ميدان تدقيقه قويامدى . بونك اوزريه موسيو وينه دوقوتون راپورينى «لاكروسيال» جريده سيله نشر ايتدى .

بزبوراپورى ، نبي اسلام ، عليه الصلاة والسلام . حضرتلرينه ديل اوزاغنه جسارت ايدن دوقوتور بواكهى وامثالك يوزينه ، تازيانه تاديب اولمق اوزره فرلايتورز .

افريقاى شاليده رسمي حيدودلق

[نونس - جزاير - فاس]

فرانسه خارجيه ناظر حاضرى موسيو پيشون ، معارف سابق ناظرلرى موسيو برياندو دومرغه تقديم اولونان تحقيقات راپورى در .

ناظر اقتديلى !

مجلس مبعوثانى ترك ايدرك افريقاى شالى مستملكانمزد تحقيقات موشكافانه اجراسنه قرار ويرمهم اوزدريه بو تحقيقاتى ۱۹۰۷ سندن ۱۹۰۹

سهنه قدر اوج سنه ظرفنده محال مذكورهده بى تدقيقات مأمورلغه تعين ايتك صورتيله تسهيل ايتك لطفنده بولونديكز .

ضابط صفتيله افريقاى غربيده ، مبعوث صفتيله ماداغاسقارا ايچون تسيلاه بيلمىش ايتهم ، همكز سايه سنده تونس ، جزاير وفاننده دخى عين صورتده تحقيقات يابه بيلدم . تحقيقاتى سطرقيه و هيچ اكيسكز بر صورتيله حسن ختامه ايردirmek موفق اولم اوزدريه همكزده تشكر ايتهمه مساعده بوبوركز . تحقيقاته «اكيسكز» ديوردم . زيرا مظهر اعتقاديكز اولشم ، تحقيقاته نابت اولان ونگورمله كورديكم شيلردن اك كوچوكنى بيله صافلامنه بى محور ايدميهلجكنى اصلا خاطريره كيرمدم . و بى بويه بر الحاقلى يابه بيله جك آدمزلدن فرض ايتديككزى ظن ايتك كى . نم قدر ، سزكده بوزيكزى قيزانه جق برفكردهده ذاهب اولادم سزه تقديم ايتكله مفتخر اولديم شو تحقيقات راپورينك سرمانه سى : افريقاى شاليده رسمي حيدودلق «اولاجق واوچ قسه مقسم بولوناجقدر . برنجى قسه :

برليرك منى [بورنوسك تى]

عنوانى ويرسيورم . بوقسمده ، مأمورين ملكيه وعسكريه سزك افريقاى شالى مستملكانز يرليرينه ويالحاصه كوزدن اوزاق وتقيشندن محروم اولان اقسام جنويه خلقنه قارشى ارتكاب ايتديكلى بوى وانواع سوء استعمالاتى ، بوتون جفوتله انظاريكزه قويسورم . اك ظلمانه براداره كيفيه اورالده جارى در . بوقسمده : غدر ، يرلندن طرد ، رشوت ، ذنات ، سوء معامله والحاصل ظلم واعتسافك اتواغى ، نمونه ليله برابر بيلديريورم . بوقسمده مأمورينك ارتكاب ايتديكلى انواع ارتشايده بر تفصيل يازينيورم ، او مأمورلر كه قابون خط حركت اولمق اوزره :

بورنوسكى بيلدريورمكده محكومدر ؟

دستورمكر وهنى انتخاب ايتملردر .

تحقيقاتك ايكنجى قسى «اوران» ايلتى جنويه فلسك جهت شرقيه سنده اجرا ايتديكم تدقيقاتى حاويدر . كوره جكسكزكه «توات فتوحاتى» ، «فيكك اجرا آتى» ، «بوديب مظفريتى» و «شاويه وبى سنان ظفرلى» نامى ويريلن شيلر ، چاقاقلى تشككلره مجهر زواللى دوه جيلرك ، قديد حاله كئش سفيلرك ، وياخودده واحله صيفينش هيچ سلاحسز وضررسز آدمرك :

قتل عام

ايدميسندن عبارتدر . رسمي معلوماتى ثرايدن كيار عاللك غزتلرى حقيقتى بيلديريوردى . بن ايسه حقيقتى ، هنوز وجداننزلنى ، حيدودجه سته قتل وجنايتى محاربه ظن ايدمى جك درجهيه كوتورمه ين شاهدلردن ديگكه دم . محاربه ديه اشاعه ايديلن بوجنايتلر :

مدنى برملتك يوزينى قيزانه جق اموالدر . تحقيقاتك بو ايكنجى قسى :

صيرما شريت قازانه جق يرلر !

[۱۹۰۰ دن ۱۹۱۰ سهنه قدر جزاير وفانده فتوحات - ضابط سزك مسلكى]

نامنى ويرسيورم . [بو قسده فتوحات نامنى ويريلن بو ايكنجى نوع قتل عاملر تفصيل اولونمقده در .] تحقيقاتك اوچونجى قسى سنده جزاير وتونسده بولونان «خارجى» ، كوكاللى آلپلرى «حقده كى وثايق حاوى تحقيقاتى صورتيله اجرا ايلديكى حكايه ايتكدهم

*

موسيو وينه دوقوتونك مفصل راپورنده كى وثايق غير قابل رد و چونكه عين حقيقتدر . بو راپورده حكايه ايديلن احوالدين انسانك انسايتدن اكراه ايدمى كلىور . بدوى ووحشى نامى ويريلن بو زواللى اسيرلره مدنى غنوايتى طاققانلرك روا كورديكى وحشتلى اك ناموسلى واك صادق القول بر فرانسه مبعوثك راپورنده كوروبده لعت اوقومامق الدن كلىور .

*

بورنوسكى سزك تى

موسيو وينه دوقوتون ، جزاير وتوانيلره ، شرقى قابلى وتونسيلره روا كوريلن اعتسافلى ، يرليرك شوضرب مثيله احتصار ايتك ايتسيور : چكركلر بر بلادر ، سام يلى ديكر بر بلادر . لكن هرايكيسى نهايت ايكنى بلا ايدر . حالوكه قايدلر من ، فرانسه مهاجرلرى ويهوديلر جهنمك بوتون بلالرى ديمكدر !

موسيو وينه ، افريقا مسلمانلرينه تسليط ايديلن قان اميجى ، كيك كيريجى قوتلرى درجه مضرتلى صيراسيله شويه تصنيف ايدسيور :

۱ - باش اغا

۲ - اغاير

۳ - قايد

۴ - مالىه تحصيلدارلريله معيت مأمورلرى

۵ - قيله شيخلىرى

۶ - يهوديلر

۷ - فرانسه مهاجرلرى

بوحترص سوريسى زواللى مسلمانلرك ائنده اووجنده اولانى ، قازانديغى وقازانه جقنى غصب ايدسيور . نهدر زراعته الويريشلى اراضى وارسه ، قهرأ وجبرا مسلمانلر نلردن آلينيور ، اولره اكجوراق اراضى براقيدقندن ماعدا بو اراضيدن ، مهاجر اراضيسنه نسبتله اونقات فضله ويركو تحصيل ايديلور . والحاصل مسلمانلر اوليله برصورتله اداره اولينيور كه اولرك حصه سنه انجق «قان ترى دوكل» ، جهالت ، سفالت وذلت اصابت ايدسيور .

ایچون مایوس دکلز؟

دشمنانہ محاطہ۔ قوردر آراسہ دوشمش برقوزی۔
نک وضعیتی نہ ایسہ، نرم دہ وضعیتیماز، روتمزوار،
لکن هنوز اوکا صاحب دکلز، فقیر، ذکاوتمزوار،
فقط اوسرمایہ ذی قیمتی حسن استعمال ایدہ میوز،
نفوسمز کافی، لکن اتحادمز یوق، دیمزعالی، لکن
بوعلوئی تقدیر ایدہ نیز آز.

سبحان اللهانه تماشای حیرت آور! نه منظره
حوصله سوز!

احتیاجات وطنیه آکلامیش بر آوچ زہیر،
فدای جانہ حاضر برملیون عسکر، اولوب دہ صد اقدن
ایرٹایہ جق..... اون ملیون انسان! یاقارشونده؟
هرری بیکرله اولوم قوصان، بیکرله جہم
آغیزلریله مجیز یوزلرله، یوزلرله آہین عفرتلر،
قرق ملیون عسکر، بشیوز ملیون خلق.... ویکرمی
ملیون ایصریحی، اختلاجی دوست! و اوچیوز ملیون
ناظر برخلجان..... و بر میلیار لاقید!

بومنظره مسہک، بوتماشای مدہشک، حوصلہ
متفکرہ صالدرینی ییلدریملردن، کوزلر قاشدینی،
سامعہ جاک رعدلردن، قولاقلر طیقادی، متفکریتاب
ویہیجال، زمین یاسہ یو واردلاندینی ہنکامدہ برالحان
محی، برہاتف تسلیاز:

قالو:

دیور ویدیورک: ظلم پایدار قالاز، ظالم،
مزوقت کامیاب اولماز، بشریتہ برباق، ہانکی قوم
ظالم پایدار اولمش؟ آتوریلر، مصریلر، رومالیر زہدہ
قالمش؟ زہدہ فرعونلر، زہدہ تہرودلر، زہدہ
نہرونلر، ہانی قالغولار؟ او قوملرکہ قوتہ کونوب
حق آیقارلی آتہ، آیر، او قوملرکہ محجسنک کیکرلہ
کاشانہ لردوزہ، خون معصومندن شلالہ لریبار، دموع
مظلومندن حوضلر دولدریر، پایدار اولماز! قالق!
او بوارق باصرہ سوزہ نظر استحقاقہ باق، اولومہ
تسم ایت! قورقہ، حقیقہ نک ناحقندن قورقاسی
حقہ آغیر کلیر، قورقہ..... آزلق، چوقلق،
مقیاس حقدہ باشقا بر اعتبارہ مالکدر..... کم من
فتہ قلیلہ غلبت فتہ کثیرہ... مردلرک شجاعت، لباسی،
اولوم، غداسی در، قالق!

او وقت متفکر، او ذرہ ناچیز خلقت، او
موجود عدم حالت، کندنی، کوچوکلکینی،
ہیچلکینی اونودیور، موجودیت حقدہ موجود
اولویور و او موجودیت کبریا مانک فیض قدرتیلہ،
بر دقیقہ اول حضور نحوٹندہ سترہ دیکی عفرت
بی امان و بی ایمانہ، ظلم و ظلمادن متشکل، فسق
واحتراسدن مرکب او دیو بی انصاف و بی اذعانہ:
ای نمزوجة فسق واحتراس، ای زادہ ظلمات
وقہر! تیرہ! تیرہ کہ نوبت سنکدر! «دیور.

شیخ محمد زین عربی

موسیو وینہ دوقتونک اوچ سنہک مساعیسی حاوی
زبور غایت مفصل اولدیفندن دکل حرفاً حتی مالاً بیلہ
برقاج تسحیہ صیغدر مق قابل اولامار، ذاتاً انسانک
توکلیری آباغہ قالیرہ جق زدا شلرک تقضیل نہ یہ یارار؟
راور محتویات عمومیہ سی حقدہ بر فکر ویرہ
بیلک ایچون برقاج بحث سرنامہ سی ترجمہ ایلہ اکتفا
ایدہ جکر.

«باش افاء، قایدو فرانسہ تحصیلدارل، یانکسیچلر کی
یرلیری صویق ایچون متفقدلر.» «توتسک خنوبندہ
قیلہ و محلہ شیخکلری، فرانسہ مامورلری طرفندن
اک فضلہ رشوت ویرہ نہ صاتیلیمقدہ در.»

«فرانسہک اوچونجی جہوری، محمی نامنی
ویردیکی یرلیرہ قارشای ایتدیکی ظلمی، قرون وسطی
درہ بکلری بیلہ اسیرلیرہ قارشای تجویز ایتزدی.»

«زنکین شہرلیرلہ حیلہ کار صرافلرک، فقرا
وضعیای صویان، چاپول ایدن جہوریہ عیب ولعت! «
«محمی مسلمانلر مزہ قارشای تجویز ایتدیکنمز اصول
ادارہ بی آلمانلر الساس ولورہ نہ تطبیق ایتش اولسہ لردی
بوتون متعدن اوروپا اولرک علیہ نہ قیام ایدردی.»
«اصلاً محاکمہ ایدیلکسین، برما مورک کوزل کیفیلہ،
یوزلر ویکرلہ مسلمانلر، مدہش قویولر، زندانلر
ایچندہ حبس ایدیلور.»

«جزایرہ، توتسندہ مسلمانلری صویارق زنکین
اولان ووبوکون ناموسلی و معتبر آدملر آردہ سندہ بولونان
کیمسہلر، چوق کرہ اسپانیول اسیرجیلری کی حرکت
ایتمکدہ ایدیلر.»

ایستہ عادل، رہبر انسانیت، شہناز مدنیت اولان
فرانسہک مستملکاتندہ و بالخاصہ مسلمان مملکتلرندہ
تجویز ایتدیکی اداره.

«غضب، ظلم و تحقیر» ایستہ مدنیتک مسلمانلر
اوزرندہ تطبیق ایتدیکی تلث مشنوم. صوکرادہ بر
بواکی چقیور، بوزواللی اسیرلرک حالت روحیہ سی
تشریح ایدیور. ہم دہ فن و فضیلت نامنہ، حق
وحقیقت انسانیت نامنہ. لکن یوسفیلر سورسہ قارشای
بر کتہ ترجم، بر حرف تسلی صرف ایدہ جک یردہ
جنونانہ بر استدلال سلسلہ سیلہ «اسلام ونیسی اہام»
جراثی کوستہ ریور!

لکن فرانسه و لاسیاء عالم مدنیت یالکز محترصلر،
وجدانسلر، متعصلر و مفتریلر یتشدیرمیور. بر
بواکی قارشای شرفی و ناموسلی وینہ لری دہ وار
و چوق کچمہ جکدرکہ وینہ لر، او ناموسلی وجدانلی
آدملر، بواکی سورسہ سی، یالانجی مدنیلری ساحہ
انسانیت واققداردن قوغاجق و حقیقی مدنیت دورہ سی
کشد ایدہ جکدر.

حکمت اسلامیہ نک قرقچی، عددندہ علامہ اشہر
ومتفکر اکبر شہرستانی «ہم الدین» حضرتلر نک
منظورمز اولان غربی العبارہ موعظہ اسلامیہ و خطبہ
تقریرلر نک - اہمیت فوق العادہ سنہ بناء - عاجزانہ
ترجمیدر:

علم، دیانت و حیت ارباب ذوی الالئانہ

داء و علت معروف اولور حکمت. اجتماع ایلہ
معالمہ سی اولور انلرک دواء. اتحاد ایلہ
معلومدرکہ تفرقہ و تضافک، نفرت و عنادک
انسانلردہ اجرای تحریب ایتدیکی بر زمانہ - کہ
ہرہانکی بر امتک یادی ہلاک واضمحلالی اوصاف
مذکورہ دن بشقہ ہیچ بریشی یوقدر - دین مین
اسلام، مظهر مہیکرینہ سلام احترام اولسون،
کمال عظمت و نورانیتلہ ظاہر اولدی.

انسانلری معجزات باہرات ایلہ اقشاع، آیات
بینات ایلہ نصیح و ارشاد و قلبلرندن ہر درلو دنائت
وردائی دفع وازالہ ایلدی بو نعمت عظمایہ سہندہ
دشمن ایکن اخوان اولدیلر، اخوان اولق شرف
وسعدتہ مظهر اولان ہر مسلمان، اولجہ دشمن
طانیدیکی کیمسہلرک قول وفعائی عفو ایلہ مقابلہ ایدر،
و دین اسلامک - خطایای سابقہ ایچون - لطف
وصفی امرایدر بر دین عالی اولدینی تأمین ایلردی.
وقتا کہ اخوت عقد و عہدی تمام اولدی و مسلمانلر،

وجود رسالتناہی ایلہ چوغالادی، حضرت سرور -
کائنات، مسلمانلری بر دہا تفرقہ و تشتدن وقایہ،
ودائما برارہدہ جمع و حیاہ ایتکی عزم و ہمت، افراد
اسلامیہ نک - بر بریتی صیتی صیتی طوتان - بنیان رصین
ویا - یکدیگری محافظہ ایدن - برجسندک اجزائی
متینہ سی قدر ہر درلو ترلز لاتدن مصون قاللری تأمین
ایچون حزم و غیرت بیوردیلر وضع ابداع ایلدکلری
سنت، قاعدہ ویا ایلک قانون جماعتہ نماز قیلیمقدہ کہ
ہیچ بر پیغمبرہ میسر اولہ ماش و ہر خطیب لیسہ
دخی منافعلک بتامہا بیان و تعدادی متعذر قالمشدر

مسلمانلر بو سایہدہ طوبلانور، تریدالفت
و تشدید محبت ایدر، صمیمی و قلبی کوروشور،
و برلرندن خبردار اولورلر: اگر قرداشلرندن برینہ
بر آفت، بر مصیبت، بر فقر، بر سفالت، بر حزن ویا بر بلا -
عارض اولمش ایستہ بتون جان ویرہ کدن فی امدادہ قوشارلر
وامکان واققدارک مساعدہ سی درجہ سندہ او زواللی
فلاکتلردہ قرداشلرینہ معاونت! و تخفیف آلام ایدرلر! اگر
انسانای اجتماع جماعتہ قرداشلرندن برینی کورمزلر
ایسہ سبب تأخرینی ارشادیر، و بر فلاکتہ ویا بر
آفتہ گرفتار اولدینی تحقق ایتدیکی تقدیردہ ہمال
برلکی ایلہ استخلاصہ شتاب ایدرلردی.

ادراک داء، اجتماع ایلہدر

دوا و شفا، اتحاد ایلہدر.

وقتا کہ مسلمانلر دہا زیادہ چوغالادی، انوار
وجودلری مدینہ منورہ نک بتون اولری ایلہ کوپلرینہ
اتشار ایلدی و یواش یواش افراد و اجناس اسلامیہ